

**Marc
Talavera**

BIÒLEG
Igualada

El castell de Jorba és un magnífic mirador sobre el poble i punt d'inici de la ruta per l'Anoia guiada pel doctor en Biologia Marc Talavera.

XEVI ABRIL

ANOIA

LA CONCA D'ÒDNA, **MOSAIC** **DIVERS**

DESCOBRIM LA COMARCA DE
L'ANOIA DE LA MÀ DEL BIÒLEG
IGUALADÍ MARC TALAVERA

La zona central de l'Anoia esbossa com és la comarca: un territori que, tot i el creixement demogràfic i industrial, ha sabut conservar en gran part el seu caràcter agrícola i la riquesa natural i paisatgística. Al costat de Marc Talavera descobrirem projectes que es duen a terme per preservar-ne els valors.

Text Judith Càlix

El pujol del castell de Jorba és una meravellosa talaia d'aquest poble i de la conca d'Òdena. Un cop la mirada traspua l'autovia, es pot copsar un territori de relleu suaument accidentat, on domina la plana urbanitzada o conreada principalment amb cereals de secà i puntejada amb boscos de pins i alzines. En aquest observatori privilegiat ens trobem amb l'igualadí Marc Talavera, jorbenc d'adopció. Doctor en Biologia i especialitzat en etnobotànica, és president del Collectiu Eixarcolant, que reivindica l'ús d'espècies silvestres comestibles i varietats agrícoles tradicionals com a eina per transformar el model agroalimentari i territorial actual. Els d'Eixarcolant —d'eixarcolar o birbar; és a dir, arrencar les males herbes— no només creuen que les plantes silvestres es poden recollir i emprar com a aliment o remei, sinó que han de poder esdevenir nous cultius veritablement sostenibles i que estimulin les economies locals. De moment, ells ho posen en pràctica cada dia al seu obrador experimental i al forn del poble.

De Jorba, per on passa la Via Blava de l'Anoia, ens acompanya fins prop de la urbanització de la Mallola (Santa Margarida de Montbui), on em vol presentar el també biòleg Adrià Solé, "l'exemple que el camp pot atraure talent jove." A Can Mercaderet, des de fa cinc anys, l'Adrià hi té una gran diversitat de cultius: horta, farratges, ametllers i oliveres amb què abasteix escoles i restaurants, com El Bindu d'Igualada.

D'allà ens dirigim a Copons, una vila que al segle XVIII, malgrat els efectes de la Guerra de Successió i tot i ser eminentment agrícola, va esdevenir una de les poblacions més pròsperes de Catalunya. I va ocórrer gràcies a l'emprenedoria de traginers i negociants locals que van començar a vendre per tota la Península teixits i menuderies (puntes o cintes) i, amb el temps, van diversificar els seus negocis, i es van dedicar des del comerç a l'engròs, fins a la inversió immobiliària o la banca. A diferència d'altres pobles de la zona, tant l'estructura urbana de Copons com els horts s'han mantingut gairebé intactes des d'aquella època d'esplendor. Els horts, situats majoritàriament a l'extrem nord del nucli urbà,

ANOTA-HO

Castell dels Claramunt. El més emblemàtic de la comarca. La família dels Claramunt va exercir-ne el domini fins al segle XIII. Les visites es fan de dimecres a diumenge, festius inclosos.

✉ La Pobla de Claramunt | ☎ 670 22 55 16 | 🌐 www.lapobladeclaramunt.cat

Castell de Jorba. Ubicat dalt d'un puig que domina el municipi, va ser construït a finals del segle X i va pertànyer al llinatge dels Jorba, que va tenir en Guerau de Jorba el membre més destacat.

La visita exterior és lliure. ✉ Jorba | ☎ 93 809 40 00 | 🌐 www.jorba.cat

Castell de la Tossa. Dalt la tossa de Montbui s'aixeca un important conjunt arquitectònic del romànic primerenc. En destaca la torre i l'església. El castell és testimoni de la importància de la baronia dels Montbui. ✉ La Tossa. Santa Margarida de Montbui | ☎ 621 27 27 16 | 🌐 www.latossa.cat ◀

MARIA ROSA VILA

GETTYIMAGES

MARIA ROSA VILA

La comarca de l'Anoia té uns paisatges únics. A dalt, un mas particular del terme municipal d'Orpí, envoltat de colza. Al mig, l'ermita de la Sagrada Família de Sant Martí de Tous, a prop d'Igualada. A baix, l'església del castell de Boixadors, a Sant Pere Sallavinera.

L'Asil del Sant Crist d'Igualada imposa el visitant per la seva magnificència. Construït entre els anys 1931 i 1941 és una mostra modernista de l'arquitecte Joan Rubió i Bellver. A l'esquerra, un dels contraforts del castell de Miralles.

GETTYIMAGES

Per a més informació:
Anoia Turisme
anoiaturisme.cat

TAMPOC ET PERDIS...

Museu Molí Paperer. Ubicat a l'antic Molí de la Vila, recull la història del paper des dels seus orígens.

Al costat hi ha la Bassa, utilitzada pels setze molins paperers de la vila. ✉ Pau Casals, 10. Capellades

☎ 93 801 28 50 | 🌐 www.mmp-capellades.net

Abric Romaní. Descobert el 1909 per l'industrial capelladí Amador Romaní, és un dels principals jaciments neandertals del món. ✉ Parc Prehistòric de Capellades. Ronda Capelló, s/n. Capellades | ☎ 93 801 28 50 | 🌐 www.neancapellades.cat

Veïnat de la Font de la Reina. Per aquest nucli de Capellades passava el camí ral i hi havia hostals per als viatgers. En un d'ells, Can Carol, hi ha una font neoclàssica esculpida en forma de bust femení de la qual brollen dos raigs d'aigua.

Ruta dels Molins de la Costa. És la zona que concentra més molins a Capellades. Funcionaven amb l'aigua de la bassa que circulava per la Séquia Major o rec del Corronaire. ◀

conformen un petit oasi singular per la seva riquesa natural i patrimonial i el seu traçat, amb bancals de terra seca, basses de reg, rescloses i molins.

Miradors privilegiats

La conca d'Odena està envoltada per altiplans amb cims que depassen els 600 metres, com el puig d'Aguilera (Odena) i el puig de Sant Miquel (Rubió), a la falda del qual es troba l'església de Sant Pere d'Ardesa. Un altre punt d'observació privilegiat és la tossa de Montbui, on s'alça un castell. En aquest paratge, l'igualadí Pol Junyent, doctor en Història i especialista en història medieval, ens explica que "alguns dels castells de l'Anoia tenen estructures del període andalusí, com la muralla de pedra de

guix i encofrat del castell de Castellfolit de Riubregós". Al segle X, i en els posteriors, va ser quan es va ocupar i cristianitzar aquest territori. Quan la zona va deixar de ser primera línia de frontera, els castells van passar a ser el centre administratiu dels nous senyorius feudals, entre els quals van destacar famílies com els Claramunt, els Tous o els Montbui.

Si abans dels anys setanta del segle passat el mosaic que es veia des d'aquestes talaies era ric, i es caracteritzava sobretot per un paisatge agrari d'oliveres, vinya, ametllers, cereals, llegums i zones forestals, avui dia s'ha vist empobrit. "Actualment, a Catalunya, vint espècies (amb les seves varietats) ocupen el 90% de la superfície agrària", recorda Marc Talavera.

A Igualada acaba la nostra ruta. Si es busca una bona perspectiva del conjunt urbà, s'ha d'anar a la muntanya del Pi, des d'on s'albiren edificis com l'Asil del Sant Crist, la basílica de Santa Maria, les xemeneies d'antigues indústries com el Vapor Vell o la Isabela, i el barri del Rec. Un passeig per aquí és indispensable: les velles adoberies; l'antiga séquia o rec, d'origen medieval, que recorre prop de tres quilòmetres i que permetia regar els horts i fer funcionar els molins, com el de l'Abadia, avui dia força malmès; els carrerons que baixen cap al riu, els contraforts de les naus... constitueixen un patrimoni singular del qual encara s'ha de definir el seu futur, complex per les dimensions d'aquest antic barri industrial. ◀